

SNG NOVA GORICA Premiera: Peter Kušter

Enkratno gledališko doživetje!

Ljubitelji gledališke umetnosti, ki niso še videli "bizarne Loperete" Peter Kušter v izvedbi Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica, naj pohitijo z ogledom. V januarju je na programu na malem odru še 26. Za ponovitev 21. januarja so že vse vstopnice razprodane. Ta čudoviti gledališki spektakel že takoj po prvih, začetnih akordih tako prevzame gledalca – tudi zaradi izjemnega povezovalca, komentatorja... Kristijana Gučka, ki je dajal s svojo izredno živeto igro tempo predstavi -, da kot uročen spremlja tekoče in do potankosti naštudirano in vrhunsko izvedeno odsko dogajanje. Ta uprizoritev, kot odlično delujoča "švicarska" ura, pri kateri je vse do najmanjše podrobnosti premišljeno zgrajeno, je prvi slovenski praižvedbi doživela na malem odru novogoriškega gledališča 7. in 8. decembra 2016. Mali oder, ki se je glede na vse scenske elemente, ki jih je lahko sprejel, izkazal za velikega, je za priložnost dobil okvir čudovitega bleščečega baročnega gledališča s škrlatnim zastorom in zlatimi školjkami za okras. To vse po želji režiserke Ivane Djilas, ki je sprejela ta nenavadni odski izziv in enkratno izpeljala to svojevrstno glasbeno igro, ki jo je težko uokviriti v en sam gledališko glasbeni žanr.

V sočen slovenski jezik je besedilo, obarvano s komičnimi prebliski in črnim humorjem, spretno prevedel Andrej Rozman Roza, ki je bil prisoten na sredini premieri. V slovenščini je tako prvič na novogoriškem odru zažarela glasbena igra londonske skupine Tiger Lilies (The Tiger Lilies, Julian Crouch, Phelim McDermot) *Shockheaded Peter* in postala *Peter Kušter*. Londonski izvajalci so delo povzeli po grozljivi slikanici Struwwelpeter iz l. 1845. Spisal jo je nemški psihiater, pesnik in pisatelj Heinrich Hoffmann. To "Junk opero" so prvič uprizorili l. 1998 v Londonu, potem pa so si sledile njene uprizoritve po vsem svetu, od Broadwayja do Burgtheatra na Dunaju. Hofmann je

izbral razne zgodbe, ki so jih napisali v času "črne romantike", ko so pač hoteli na trd, neizprosni način z ustrahovanjem vzgajati otroke v pridne deklice in fantke ob grozljivih primerih otrok, katerih rosna življenja so ugasnila, ker so bili poredni, neubogljivi, neposlušni. V nevarnost so se podali in slabo končali svoje dni zato, ker se niso dobro vedli in niso poslušali in upoštevali nasvetov. Tako od lakote umre otrok, ki noče več jesti juhe; drugi je med hojo v šolo raztresen, gleda v nebo, zato pade v vodo in utone; deklica, ki se kljub maminim svarilom igra z vžigalicami, zgori. Deček, ki je trpinčil domačega psa, izkrvavi, ker ga pes ugrizne v nogo; tisti, ki ne sedi v miru pri mizi, tragično konča svoje dni; deček, ki neprestano sesa palec, ostane brez nje, ker mu ga odreže bitje z ogromnimi škarjami... Pa tudi lovca na divjad se ne godi prav nič dobro... (omenjeni so namreč tudi odrasli in njihove hibe!) To so pač vzgojni prijemci iz starih časov, ki smo jih bili v sicer bolj omiljeni obliki deležni tisti, ki smo bili otroci v 50. letih prejšnjega stoletja... V teh strašljivih, krutih zgod-

bicah te vzgojne metode niso prav nič učinkovite. Zelo učinkovit, domiseln in izviren pa je način, ki ga je režiserka uporabila za njihov prikaz. V tem svojevrstnem "muzikalu ali kabaretni predstavi", katere besedilo in petje igralci izvajajo v falzetu, tako da vse skupaj izzvenci še bolj groteskno in absurdno, je dala možnost nastopajočim igralcem, da so izkoristili vse svoje igralske veščine, pa tudi pevske talente – nekateri izmed njih so res dobri pevci! – in jih "strnila" v krasno ansambelsko igro, ki prevzame zaradi svoje homogenosti in natančnega preliivanja dogajanja. Sploh so igralci izrisali tako nenavadne, nikdar videne, z grotesknostjo, smešnostjo in grozljivostjo obarvane like, katerih strašljive poteze je z imenitnimi maskami še poudarila maskerka Tina Prpar. Bili so skoraj ne-

prepoznavni, preobraženi v te "spacene" figure, oblečene v ravno tako nevidene kostume kostumografinje Jelene Prokovič, ki je nastopajočim dodelila tudi neverjetne lasulje. Domiselnost vseh je dosegla res neslutene vrhove. Imenitni so bili vsi izvajalci, Ana Facchini, že omenjeni Kristijan Guček, ki se je dobesedno spojil z dramskim likom in bil resnično nerazpoznaven, tudi v koreografskih gibih (Maša Kagao Knez), Peter Harl, Gorazd Jakomini, Patrizia Jurinčič Finžgar, najmlajša pridobitev SNG Nova Gorica, ki se je izkazala tudi kot izvrstna animatorka lutk in v prizoru z ogromnimi škarjami, Jure Kopusar, Matija Ruppel, Marjuta Slamič in Andrej Zalesjak. Prav tako kot so igralci krepko presegle mejo gledališke umetnosti in se krasno soočili z glasbeno, so nastopajoči glasbeniki Blaž Celarec, Boštjan Narat in Joži Šalej, ki je bil tudi korepetitor, znali izrabiti možnosti za dejaven vstop v igro, ki jim ga je ponudila režiserka. Na odru so se v njihovih rokah zvoki klasičnih instrumentov prepletali z raznimi čudnimi glasbili, kot je pojoča žaga, ki ustvarja posebno ozračje. Vse se je spajalo v neko čudovito – grozljivo "harmonijo", ki je prepajala uprizoritev: take ne bo tako zlahka spet na slovenskih odrih. Zelo razveseljivo je to, da se je ta predstava uresničila prav na odru enega izmed primorskih gledališč! Res je to svojevrstna vrhunsko uprizoritev, pri kateri se žanri kar spajajo med sabo in imajo pomembno vlogo tudi lutke – tudi te s popačenimi potezami -, ki predstavljajo neubogljive otroke. Lutke, za animacijo katerih je bil dragocen svetovalec Brane Vižintin, kot tudi zelo domiselno, hitro se menjajočo sceno, tudi z globinsko razsežnostjo, si je zamislila Barbara Stupica. Zelo učinkovito so lutke animirali igralci in pri tem seveda tudi vrtoglavo prehajali iz svojega dramskega lika na lutko, kar seveda ni mačji kašelj! Skratka, enkratno uro in pol trajajoči spektakel, ki poteka brez predaha in je vseskozi odličen ter je izredno navdušil premierno publiko, tako da se je ploskanje večkrat zaslilo kar pri odprti sceni in ob koncu

kar ni hotelo ponehati ob
vzhičenih vzklikih.

Iva Koršič

